

## 18 . Isaccea | Județ: Tulcea | Punct: Cetate (Pontonul Vechi) | Anul: 2015

**Anul:** 2015

**Cod RAN:** 159696.05

**Perioade:** Evul Mediu, Perioada modernă

**Epoci:** Perioada modernă, Epoca medievală târzie

**Tipuri sit:** locuire

**Categorii sit:** Apărare (construcții defensive), Neatribuit

**Autori:** Niculina Dinu, Aurel Stănică, Daniela Stănică

**Instituții:** Muzeul Brăilei, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Asociația Pro Noviodunum

### Raport

Date privind contextele arheologice din perioadă otomană (sec. XVI-XIX). Ceramica otomană

Cercetările arheologice din ultimii 10 ani, desfășurate în sectorul de SE, al fortificației, au evidențiat contexte, care atestă distrugerile masive ale elementelor de fortificație specifice perioadelor medievală, medio-bizantină și romană. O serie de materiale, ceramică, pipe, monede, diferite obiecte din fier, au fost descoperite în straturile masive de distrugere, care indică secolul al XVI-lea, ca moment al afectării structurilor arheologice. De asemenea, în urma cercetărilor arheologice de suprafață au fost descoperite fragmente ceramice specifice perioade otomane, pipe întregi și fragmentare, monede, în așezare civilă și mai departe la sud de aceasta în zona ocupată astăzi de un întins complex pomicol.

Distrugerile care au afectat contextele arheologice au fost făcute începând cu epoca stăpânirii otomane, cauzate de amplasarea unei fortificații în interiorul anticei cetăți. Aproximativ pe zona centrală a cetății, a fost amenajată tabăra (tabia), probabil în secolul al XVI-lea (19) sau în secolul al XVII-lea, când Imperiul Otoman începea un vast program militar și administrativ care vizau teritoriile cucerite de la gurile Dunării. Cu această ocazie au fost dizlocate uriașe cantități de pământ pentru constituirea valului de pământ al unei fortificații de pământ de formă trapezoidală, acțiune care a afectat contextele arheologice de perioadă medie bizantină și ultimele niveluri romano-bizantine. Am putea presupune că acesta este momentul când încep să fie distruse pe latura de sud, elementele de fortificație și zidurile de incintă din perioada medie-bizantină și epoca romană.

Datorită așezării sale geografice, aici existând principalul vad de traversare a Dunării de pe cursul său inferior, orașul Isaccea era frecvent vizitat de numeroși cărturari, diplomați, clerici, cronicari, comercianți, care ne-au lăsat relații de o deosebită valoare documentară, în unele dintre acestea sunt menționate și ruinele de la Noviodunum.

Existența unui nucleu de locuire, aparținând militarilor care deserveau palanca de la Noviodunum, poate fi argumentată prin cercetarea în anul 2003 a unei locuințe în care au fost descoperite materiale arheologice din secolul al XVIII-lea. De asemenea, în anul 2013, sub șoseaua betonată care traversează cetatea, a fost montată o conductă de canalizare, au fost descoperite fragmente ceramice și pipe, datate în secolele XVIII-XIX, dar și piese de porțelan englezesc, sticlă etc.

Războaiele ruso-turce, au marcat un alt moment, când au fost realizate elemente de fortificație defensive, care la rândul lor au afectat nivelurile de locuire anterioare (20). Confruntările armate dintre puterile vremii... mare parte dintre acestea s-au realizat în teritoriul administrativ al orașului Isaccea, inclusiv în situl de la Noviodunum. În cercetările noastre, au fost descoperite, ghiulele din fontă, gloanțe din plumb, elemente componente de la arme de foc, care atestă confruntările militare din această zonă.

Un număr mare de monede, descoperite întâmplător sau un context arheologic, ce acoperă perioada cuprinsă între secolele XVI-XIX, sunt un alt argument în demonstrația noastră, referitoare la distrugerile din epoca otomană (21), inclusiv existența unei locuiri din perioada respectivă.

---

Ceramica otomană descoperită la Noviodum se caracterizează prin prezența ceștilor de cafea având diferite dimensiuni, cu buză ușor evazată sau dreaptă din caolin, cu pereți subțiri, de culoare crem sau alb – cenușiu, decorurile sunt floral – stilizate de culoare albastru/culori de albastru pe fond alb; smaltul, uneori deteriorat, este plumbifer. Cele mai multe fragmente descoperite sunt cu decor albastru, doar câteva sunt policrome indicând copierea porțelanului chinezesc.

Alături de ele s-au descoperit fragmente din cești de porțelan chinezesc cu decor albastru pe fond alb – verzui, faianță și maiolică europeană provenind de data aceasta de la farfurii sau căni. Ceramica otomană din secolul al XVIII – lea și primele decenii ale secolului al XIX – lea se caracterizează prin diversitatea decorului, tendința de copiere a porțelanului chinezesc și multitudinea atelierelor care o produc în tehnici și calități diferite.

## **Bibliografie**

- S. Cristoceă, Păstorul ortodox, Episcopia Argeșului, Muscelului și Teleormanului, SN, an I, 1, 1994, p.97-101.  
S. Cristoceă, C. Oprescu, RMM, 1988, 2, p.45-58.

## **Note**

- (19) Baumann 2010, p. 9, propune secolul al XVI-lea.
- (20) În săpăturile arheologice, au fost descoperite mai multe gloanțe din plumb, dar și arme sau elemente componente de la arme de foc specifice secolelor XVIII-XIX.
- (21) Zidurile cetății au fost „o locație preferată pentru extragerea pietrei de către localnici” și antreprenorii care exploatau și cariera de piatră din vecinătate. Așa se explică distrugerea sistematică a zidurilor din perioadă medievală, medio-bizantină sau romană. Pipele, fragmentele de ceramică turcească, datează astfel de momente în care a fost extrasă piatra din zidurile cetății.

---

## ***Informații suplimentare online***

[Raportul 5527 din cronica.cimec.ro](http://cimec.ro/cronica/5527)  
[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://cimec.ro/harta/5527)

---